

Értékelés a kultúra területén – kérdőív összefoglaló

A kérdőívet azért készítettem, hogy felmérjem, a kulturális területen végeznek-e kötelező és önkéntes értékeléseket. A kiinduló feltevésem az volt, hogy ez egy kevésbé ismert területe a kulturális munkának, viszont véleményem szerint nagyon fontos lenne objektív visszajelzéseket kapni az elvégzett munkáról. Ennek feltétele lenne, hogy kellő ismerettel rendelkezzenek a kulturális területen dolgozók és legyen bennük igény arra, hogy a saját munkájukat egy kritériumrendszer segítségével önmaguk értékeljék vagy egy külső tanácsadó elvégezze ezt az elemzést.

A kérdőív nem reprezentatív. A válaszolók az én kulturális területről származó ismerőseim közül kerültek ki, illetve elküldtem általam eddig még személyesen nem ismert kulturális intézményben vagy projektben dolgozóknak, akiknek az elérhetőségét nyilvános adatbázisokból gyűjtöttem össze. Az adatgyűjtés további forrása volt, hogy a kérdőívet két közösségi média felületen (Facebook, LinkedIn) közzétettem.

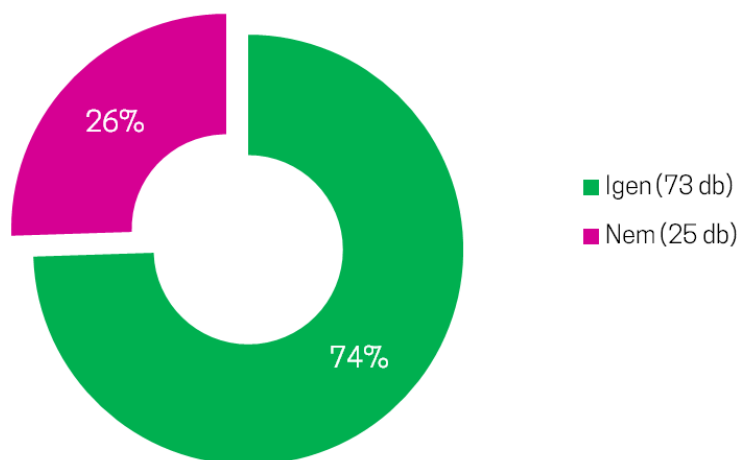
Az adatgyűjtés 2016. március 16. és április 17. között történt, kitöltése önkéntes volt egy internetes felületen (nyomatott kérdőíves adatgyűjtés nem történt). Azoknál a kérdéseknél, ahol háromnál több előre megadott válasz volt, a válaszok véletlenszerű sorrendben jelentek meg, hogy ezzel is csökkentsem a sorrendiségből adódó befolyásolást.

Összesen 98 kitöltője volt a kérdőívnek, de nem minden kérdésre válaszolt minden résztvevő.

A kérdésekre adott válaszok

Az **1. kérdés** azt vizsgálta, hogy a kérdőív kitöltőjének kulturális intézményében vagy vállalkozásában vannak-e kötelezően elkészítendő értékelések. A kérdésre 98 kitöltő válaszolt, ebből 73 igen (74%), 25 nem (26%) volt a válaszok aránya.

1. A kulturális intézményben vagy vállalkozásban, ahol Ön dolgozik, vannak kötelezően elkészítendő értékelések?
(98 válasz)

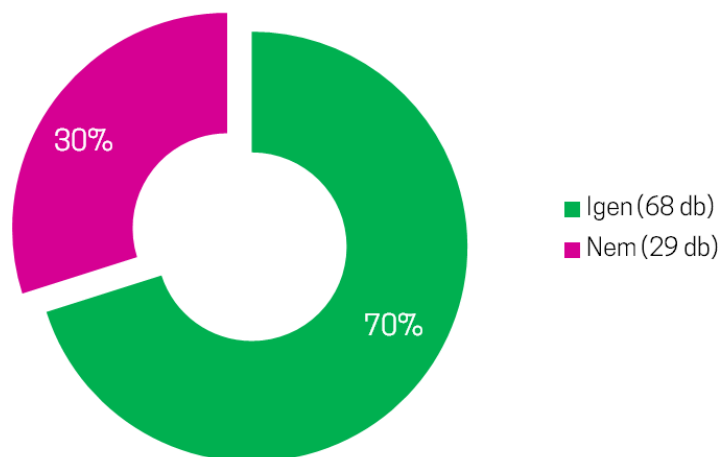

Az ezzel összefüggő következő kérdés (**2. kérdés**) arra vonatkozott, hogy ezekből a kötelezően elkészítendő értékelésekből az ott dolgozóknak sikerül-e addig nem ismert információkhoz jutni, amelyek csak az értékelések elkészítése kapcsán derültek ki és az intézmény vagy vállalkozás működésére vonatkoznak. Az első kérdésre igennel válaszolók közül 47-en (64%) igennel, 26-an (36%) nemmel feleltek.

A **3. kérdés**, az volt, hogy amennyiben állami vagy önkormányzati fenntartású kulturális intézményben dolgozik, a fenntartó végzett-e az Önök intézményében az elmúlt tíz év során értékelést, amely egy adott projektre, programra vagy magára az intézményre vonatkozott? 55 igen (56%), 27 nem (28%) és 16 nem ilyen típusú intézményben dolgozom (16%) válasz érkezett összesen 98 kitöltőtől.

Ezt követően a kérdések az önkéntesen, azaz nem törvényileg meghatározott értékelésekre vonatkoztak. Ebből a blokkból az első kérdés (összességében a **4. kérdés**) azt vizsgálta, hogy a válaszadók készítene-e ilyen típusú értékeléseket. A 97 válaszból 68 igen (70%) és 29 nem (30%) volt az arány.

4. Az Önök intézményében, vállalkozásában, projektjében végeznek-e önként (azaz nem törvényileg meghatározott) értékeléseket?
(97 válasz)

Ezt egy olyan rész követte, ahol a válaszadók saját szavaikkal fejthették ki, hogy miért végeznek ilyen önkéntes értékeléseket (**5. kérdés**). A kérdőív egyik legérdekesebb pontjának tartom ezt a kérdést, erről a kérdőív értékelésében részletesen írok.

Annál a kérdésnél, hogy milyen célból készítik ezeket az értékeléseket több lehetséges választ is be lehetett jelölni (**6. kérdés**). 69 kitöltő válaszait vettem figyelembe (68-an a négyes kérdésnél azt írták, hogy végeznek önkéntes értékeléseket, 1 fő pedig a négyes kérdést nem töltötte ki, de itt adott választ). A következő volt a válaszok megoszlása:

Látogatói/vevői elégedettség vizsgálata	61 válaszadó jelölte be (88%)
Munkatársak teljesítményének megismerése	29 válaszadó jelölte be (42%)
Művészeti színvonal elemzése	16 válaszadó jelölte be (23%)
Az Önök által nyújtott szolgáltatások színvonalának vizsgálata	47 válaszadó jelölte be (68%)

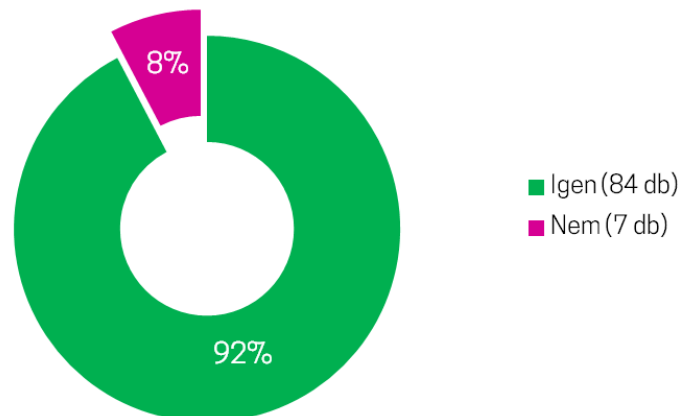
A kulturális projekt által kiváltott hatások megismerése	34 válaszadó jelölte be (49%)
Egyéb	6 válaszadó jelölte be (9%)

A **7. kérdés** azt szerette volna jobban feltárni, hogy amennyiben egy adott projektben, intézményben nem végeznek önkéntes értékeléseket, mi ennek az oka. Ennél a kérdésnél is több válasz volt bejelölhető. A 24 válaszadó a következőkben látja az önkéntes értékelések nehézségeit:

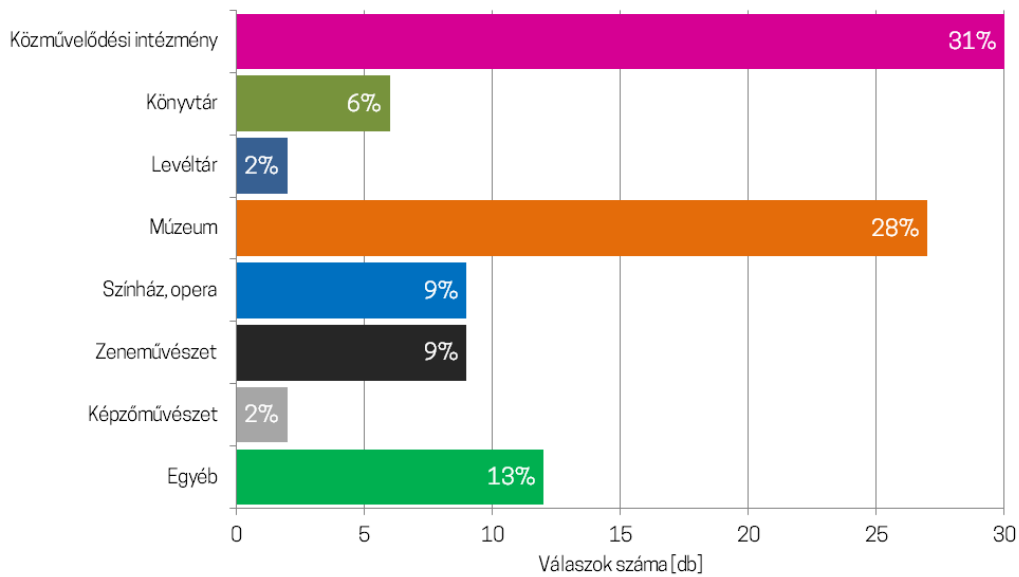
Időhiány	12 válaszadó jelölte be (50%)
Pénzhiány	2 válaszadó jelölte be (8%)
Érdeklődés hiánya, nem tartják fontosnak	12 válaszadó jelölte be (50%)
Szükséges adatokhoz való hozzáférés nehézsége	1 válaszadó jelölte be (4%)
Az értékeléshez szükséges ismeret hiánya	4 válaszadó jelölte be (17%)
Egyéb	4 válaszadó jelölte be (17%)

Arra a kérdésre, hogy ha a munkahelyén lehetősége nyílna részt venni értékelésekben, amely az intézményének, vállalkozásának projektjeit vagy magát az intézményt vizsgálná, szívesen megtenné? (**8. kérdés**) 91 válasz érkezett. Ebből 84-en válaszoltak igennel (92%) és 7-en nemmel (8%).

8. Ha a munkahelyén lehetősége nyílna részt venni értékelésekben, amely az intézményének, vállalkozásának projektjeit vagy magát az intézményt vizsgálná, szívesen megtenné?
(91 válasz)

9. A kultúra mely területén dolgozik? (97 válasz)

Az utolsó két kérdés (9. és 10. kérdés) már csak statisztikai adatokat tartalmazott. A **9. kérdés**ben arra lehetett válaszolni, hogy a kitöltő a kultúra mely területén dolgozik. Közművelődési intézményből 30, könyvtárból 6, levéltárból 2, múzeumból 27, színház és opera területéről 9, zeneművészetből 9, képzőművészetből 2 és egyéb területről 12 kitöltés érkezett. A **10. kérdés** az intézmény vagy vállalkozás, illetve a kulturális projekt nevére kérdezett rá.

A válaszok értékelése, következtetések

A válaszadók többségének szükséges kötelező értékelést készíteni munkája során, amit 64% hasznosnak is tart olyan szempontból, hogy új információkat ismernek meg. Ez egy elég pozitív dolog, hiszen általában azon a dokumentáción, amit kötelező készíteni sokszor csak túl akarnak esni az emberek és nem figyelnek arra, hogy ebből tudnak-e valami újat tanulni.

Az önkéntes értékelés sok intézményben, projektben a munka részét képezi, ami lehetőséget teremt arra, hogy a kulturális intézmény dolgozói információkat gyűjtsenek a látogatói megelégedettségről, a projekt hatásairól, a szolgáltatások színvonaláról és egyéb őket foglalkoztató témákban. A válaszolók 88%-a írta a kérdőívben, hogy a látogatói/vevői elégedettség vizsgálata célját képezi az önkéntes értékelésnek. Ebből az következik, hogy szükséges lenne minél több vizsgálatot folytatni, tanulmányokat, kiadványokat megjelentetni, ami a látogatói elégedettség mérését segíthetné.

Azt gondolom, hogy általánosságában a mérés és értékelés mechanizmusát, a létező eszköztárat kellene megismerni, ahhoz hogy minél több hasznos információt tudjon begyűjteni egy-egy kulturális intézmény vagy vállalkozás. Természetesen az értékelés házon belül és külső tanácsadó bevonásával is történhet. Első lépés lenne meglátni ennek a hasznosságát és fontosságát a mindennapi munkában. A meglévő anyagi források optimális felhasználását segíthetné ennek a gondolkodásmódnak a munkába való beiktatása. Az értékelés nem egyenlő az ellenőrzéssel ez egy megismerési, tanulási folyamat.

Amik nem végeznek önkéntes értékelést azt adták meg leggyakrabban indoklásnak, hogy nincs rá idejük, illetve hogy nem tartják fontosnak. Érdekes, hogy amit én személy szerint vártam, hogy a pénzhiány lesz az egyik fő ok, szinte alig kapott szavazatot. Az időhiány egy külsős szakértő segítségével talán valamelyest kiküszöbölhető lenne, bár ebben az esetben is kell valaki, aki segíti az értékelő munkát, információkat ad, felvállalja az intézmény és a külső cég közötti összekötő szerepet. Az érdeklődés hiányát tartom kicsit bonyolultabb kérdésnek. Ezen talán úgy lehetne segíteni, ha jó példákat, eddig bevált módszereket, történeteket ismerhetnének meg a kulturális területen dolgozók.

A számomra legérdekesebb rész bemutatását hagytam utoljára, azt, hogy miért tartják fontosnak a válaszadók, hogy az önkéntes értékelés elkészítését beillesszék a munkájukba. A válaszok közül idézek néhányat:

„Rávilágít különös, sajátos, egyedi helyzetek, problémák kezelésére, hozzájárul a leghatékonyabb, legeredményesebb megoldások, eredmények eléréséhez, a munkavégzésben a személyes felelősség meghatározásához, méréséhez, a teljesítmény értékeléshez.”

„Mert a szó elszáll az írás megmarad, vagyis az adott program, projekt értékeléséből a következő hasonló programok, projektek előkészítése során jelentősen profitál az intézmény. Nem beszélve arról, hogy minél nagyobb egy kult. int. annál több hasonló munkakörben dolgozót foglalkoztat, akik fontos, hogy visszakereshető formában rögzítsék tapasztalataikat a többiek segítése céljából (is). Némely esetben azonban az értékelés elkészítéséhez nem áll rendelkezésre elegendő (rendszeresíthető) információ, ilyenkor nehéz vagy lehetetlen mindenre kiterjedő értékelést készíteni. A hiányosságok okát ezekben az esetekben az értékelésben rögzítjük.”

„Visszajelzés.”

„Mert így még többet tudhatunk meg magunkról kívülálló szemmel, sok mindenen javíthatunk ezzel az eszközzel.”

„Latens információk is felszínre kerülhetnek.”

„A programok és közművelődési tevékenységünk fejlesztése és a minél hatékonyabb brandépítés és marketing érdekében.”

„A dolgozók minősítése szempontjából tartom fontosnak, hogy az önértékelés is legyen része a folyamatnak. Vezetői szempontból fontos, hogy reálisan értékeljük a dolgozókat. Ehhez jó alapot nyújt az önértékelés. Más szempontból lényeges az állampolgárok véleményének megismerése az intézményről.”

„Az intézmény fejlesztése érdekében elengedhetetlen.”

„Könnyebben igazodhatunk az elvárásokhoz.”

„Mert csak így tudjuk hatékonyan szolgálni az embereket, akikért a házuk nyitva tart.”

„Egyfajta visszacsatolásnak tartom. Személy szerint örülök, ha a munkámat véleményezik, mert abból tudom, hogy jó irányban haladok-e.”

Ennek a kérdőívnek kapcsán összességében nagyon pozitívnak látom az értékeléshez, leginkább az önkéntes értékeléshez való hozzáállást. A kitöltők nyitottan állnak a kérdéshez, szeretnék minél több információhoz hozzájutni, hogy ezzel a saját munkájukat tudják fejleszteni. Hiányosságokat abban látok, hogy nincs megfelelő kultúrája az értékelésnek, nincsenek fórumok, platformok, hogy tanulni lehessen ebben a témában. Én a magam részéről szeretnék elmélyedni ebben a témában és valamilyen módon minél több embert bevonni majd ezeknek az ismereteknek az elsajátításába.

Szívesen várom véleményeiket, kérdéseiket a témában vagy a kérdőívvel kapcsolatban.

Mácsai Ágnes

Elérhetőségek:

Email: macsaiagnes@gmail.com

LinkedIn: <https://hu.linkedin.com/in/%C3%A1gnes-m%C3%A1csai-08782b101>